

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
 Hivatalban átvéve:
 Egy évre ..... 18 h.
 Három évre ..... 52 h.
 Egy évre házhoz hordva:
 Egy évre ..... 20 h.
 Három évre ..... 58 h.
 Postán szállítva:
 Egy évre ..... 24 h.
 Három évre ..... 72 h.
 Egyes szám ára 8 fillér.

*Politikai
napilap*

Megjelenik minden nap, a hétvége
 Ünnepeitől napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyváradi, Szilágyi Dezső-u. 8.
 A szerkesztőség kéziratok vissza-
 adására kifejezetten lehetetlennek tenné a
 város lakosságának zavartalan ellátását.
 Előfizetések és hirdetések a kiadó
 hivatalhoz intézendők.

XXIII. évfolyam 27. szám.

Nagyvárad

Csütörtök, 1917 február 1.

Uj rend a közélémezésnél.

Lukács Ödön főjegyző előterjesztése.

A mai napon lép életbe Nagyváradon az új élmezési rend. Mától kezdve a legfontosabb és legszükségesebb élmezéseket csak élmezési jegy ellenében lehet kapni Nagyváradon.

Az új rendszer életbeléptetéséről Lukács Ödön főjegyző a következő előterjesztést intézte az Országos Közélémezési Hivatalhoz:

Tekintetes Országos Közélémezési Hivatal
 Budapest.

Külön a kereskedőkhez, árusokhoz és hentesiparosokhoz, valamint külön a kereskedőkhez a helybéli lapok útján hirdményintézetem, melyben közöltem a kiszolgált ható fejadagok nagyságát, amint következik:

1. Burgonya személyenként és naponként 25 deka, egy hétre 2 kg. Nehéz testi munkával foglalkozók részére (ha ezt igazolják) személyenként és naponként egy fél kg., egy hétre négy kg.
2. Zsír személyenként és hetenként 20 deka.
3. Kávé személyenként és havonként 12 és fél deka.
4. Cukor személyenként és havonként 75 deka.
5. Thea személyenként és havonként 2 deka.
6. Pótkávé havonként 2 személyig egy negyed kg., 3-4 személyes háztartásnak egy fél kiló, 5 személyes vagy nagyobb háztartásnak egy kg.
7. Kéles négy személyig egy hétre egy negyed kg., minden további személy részére 10 deka.
8. Bors négy személyig egy hétre egy negyed kg., minden további személy részére 10 deka.
9. Borsó négy személyig egy hónapra egy fél kg., minden további személy részére 10 deka.
10. Árpigony négy személyig egy hónapra egy fél kg., minden további személy részére 10 deka.

E fejadagok alapján a 2536-1916 sz. rendelet értelmében végzett összeírás anyagáról készített nyilvántartás szerint megállapítottam, hogy 1917 február 1-én melyik nagyváradai háztartás mekkora készlettel rendelkezik, kiknek van feleslege és ki mennyi ideig tudja a saját élmezés-szükségletét lefedni, megállapítottam azonkívül, hogy minden egyes háztartás melyik októból és mikor szorul arra, hogy ha csőgileg láttassék el.

Ezen munkálat eredménye mint azt a mellékelt összeállításban részletesen kimutatom, hogy Nagyvárad város területén van egy személyes háztartás 1196, hété 1962, három 2688, négy 2984, öt 2652, hat 2291, hét 1615, nyolc 1285, kilenc 725, tíz 706, tizenegy 327, tizenkettő 349, tizenhárom 78, tizennégy 152, tizenöt 62, sanél nagyobb háztartás.

Tehát azokat számítva, akik november utolsó hetében bejelentették készleteiket és nem később költöttek be Nagyvárad város területére összesen 19978 önálló háztartásban élők 105090 személy ellátandó Nagyváradon, akik számára mintegy 120.000 drb külön börd élmezési jegyet kézbesített ki a közélémezési ügyosztály, így tehát a 10-1917. számú rendelet értelmében az élmezési jegy rendszer február 1-én való életbeléptetése akadályokba nem ütközik és városunkban február hó 1-én életbe is lép.

A bejáró népességre vonatkozólag tisztelettel megjegyzem, hogy a városba bejövő vidéki termelők árúikkal fontos érdeket szolgáltatnak és ténylegesen közélémezési szükségletet elégítenek ki. Figyelve ama helyiségeket, amelyek fekvésükkel fogva a nagyváradai piaccal szorosabb kapcsolatban vannak, elsősorban Pécszöllős, Ósai, Üögdi, Sárdobagy és Szentandrási jönnek teherrel. E községek liszt és cukor ellátását Biharvármegye ess közeli, zsírral el vannak látva, hüvelyeseket pedig saját maguk termelnek. Tehát kizárólag kávé, pótkávé és thea szükségletük volna biztosítandó. Nagyvárad városa hajlandó az élmezési szükséglet a felsorolt községek bejáró lakóit ellátni, ha a t. C. m. a szükséges mennyiségű élmezési készletet

rendszerűen rendelkezésemre bocsátja, mert a városunkban a készletek annyira megcsappantak, hogy a környékbéli lakosság ellátása kifejezetten lehetetlennek tenné a város lakosságának zavartalan ellátását.

Nagyvárad 1917. évi január 29-én

Lukács Ödön,
 polgármester helyettes.

Erős fagy és havazás nyugaton.

Berlin, január 31. A nagyfőhadiszállás jelenté:

Nyugati harctér.

Erős fagy és havazás korlátozták a harcok tevékenységét. A lotharingi határ mentén Leintreynél déltől kezdve erős volt a tűzeréségi harc. Este a franciák megtámadták állásaink egy részét. Visszavertük őket.

Keleti harctér.

Az An keleti partján csapatunk rohammal elfoglaltak egy orosz erdőállást és abban több erős ellentámadást visszavertek. 14 tisztet és több mint 900 főnyi legénységet elfogtunk, 15 géppuskát zsákmányoltunk.

József főherceg vezérezredes harc vonala. Az oroszok heves tüzelés után a velejűrsi országutól délre fekvő állásainkat többször megismádták. Két erős támadás megbiusult, a harmadik rohamnál sikertült egy orosz csapatnak egyik támaszpontunkba benyomulni.

Mackensen vezértábornagy hadsereportja A Duna közelében erős ellenséges csapatok előnyomultak. Török előőrsök visszaverték őket.

Felderítőharc a Csernahajlásban.

Macedóniai front.

A Csernahajlásban felderítőink egy portyázásról több orosz fogolyval tértek vissza.

Ludendorff, első főszállásvezető.

Markovits és Weinberger cégnél

Telefon 11-09

raktáron lévő áru február hó 15-ig leltári árban lesz árusítva.

Különös figyelembe ajánljuk fehérnemű készletünket, a legdusabb változatokban, valamint a napokban érkezett divat blousokat és tavaszi kelméket! Olcsó méter árak! Mérték szerinti rendelések! Közismert jó női szabóság.

Telefon 11-09

Az összeférhetlenségi ügy a Ház előtt.

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 31.

A képviselőház mai ülésén Szász Károly elnökölt.

Az előterjesztések során bejelenti, hogy Baross János 2 összeférhetlenségi bejelentést tett önmaga ellen.

Napirend előtt Simonyi Semadám Sándor szólalt fel és mint a parcellázó bank tagja összeférhetlenségi bejelentést tesz maga ellen, bárha meg van győződve, hogy semmiféle inkompatibilis helyzetben nincsen. A ház a bejelentéseket áttette az összeférhetlenségi bizottsághoz.

Ezután folytatták a kivételes hatalomról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

A javaslathoz elsőnek Giesswein Sándor szólalt fel, aki a szociális igények kielégítését sürgeti, a gyűlekezési jog biztosítását. A miniszterelnöknek Wilson jegyzékére tett választ helyesli. Végül követeli, hogy meg kell adni a törvényes nyomtatékot, hogy akik most a harctereken működnek, azokra terjedjen ki az általános választójogot. Az első szakasz módosítását kéri.

Héderváry Lehel határozati javaslatot terjeszt elő, hogy a harctéren levő katonákat fel kell venni a választók listájába.

Ezután szünetet rendel el az elnök.

Délután 4 órakor folytatják az ülést.

Jaczkó Pál a katonák választójogáról beszél, azután áttérnek az interpellációkra.

Nincs szén.

Sümegi Vilmos a gázgyárak szénellátásáról interpellál. Elmondja, hogy Budapest hiába fordult több ízben a hadügyminiszterhez, aki csak 17 várost nevezett meg, amelynek részére szén szállítható, csupa cseh, német városok, Budapestet mindig negligálták. Nézzük szét, mindenütt csak forrongó hangulatot találunk ott, ahol szénnek kellene lenni. Nem vagyunk gyarmat, nem vagyunk az osztrákok csatlósai. Előterjeszti interpellációját.

Harkányi miniszter válaszol. Ismeri, hogy milyen állapotok vannak, megtett minden rendkívüli intézkedést. Nem hiányzik a jóindulat a kormányból, de ha nem tehet eleget a követelményeknek nem tőle függ, hanem a körülményektől. Sümegi replikája után a választ tudomásul vette a többség.

Abrahám Ernő az iparickek árának maximalálásáról interpellál. Egy pár oszma 2-3 métermázsá burgonyával ér fel. A gyárak és iparvállalatok milliókat keresnek a háborúban. A nyersanyagokat mindárt maximalták, az iparickekét pedig nem.

Harkányi miniszter visszautasítja a vádat, miután a kormány nem tartotta volna szem előtt az iparickek árának maximalását. A maximalás minden téren végbe fog menni.

Abrahám válasza után a többség tudomásul vette a választ.

Nagyatádi Szabó István a kisüstök ügyében interpellált.

Az összeférhetlenségi ügyek.

Mezőssy Béla terjesztette be aztán interpellációját az összeférhetlenségi ügyekben, vagyis hogy Roszner király személye körüli miniszternek kiadta a megbízást a kijáró képviselők lajstromának elkészítésére. Az ellenzék és a sajtó kötelességét teljesítette, amikor az összeférhetlenségi ügyeket felszínre hozta. Ne nézzék ezt emberavadzatnak, a közérdek kívánta így. Bár maga is sajnálja, hogy a Ház asztalára helyezett lajstromban olyan képviselők neve is van, akik a truisztikus csökök szolgálatában.

Nem érti azonban ebben a dologban

Roszner miniszter szerepét, ez nem tartozott az ő rezsörtjába.

Tisza: Megmondtam már a multkor, hogy Roszner Ervin báró miniszter a hadügyminiszter engedélyével az én kérésomre járt el.

Mezőssy: É szerint Roszner és a hadügyminiszter vállalják a felelősséget a lista helyességéért. Konstatálja továbbá, hogy a listában előfordult képviselők között maga a miniszterelnök is különlegességet tett ezen szavakkal, hogy: „ajánlott”, „érdeklődött”, ezáltal az összeférhetlenségi bizottság tagjai előtt bizonyos prejudiciumot támaszt. Azt sem helyesli, amely módon az egyes képviselők maguk ellen az összeférhetlenséget bejelentik, mivel olyan kérdéseket tesznek fel, amelyekre nem adhatnak megfelelő választ. Az ellenzék az összeférhetlenségi bizottságban nem vállalhatja magára a vádló szerepét, ezt elutasítják, mivel nem keresték a hajszát, hanem a Ház erkölcsi reputációjára érdekében összekedtek. Előterjeszti interpellációját.

Tisza István gróf miniszterelnök válaszol. Nem akar előbe vágni az őfelsége személye körüli miniszter válaszában, megjegyezni kívánja azonban, hogy a kijáró képviselők listájának felolvasása alkalmával azon megjegyzése: „ajánlott”, azt jelenti, hogy az illető csupán egy ízben, azon megjegyzése pedig: „érdeklődött” azt jelenti, hogy több ízben járt el az illető képviselő valakinek az érdekében. Egyéb célja és jelentése ezen megjegyzéseinek nem volt.

Felzárkóztatja úgy a Házban, mint a Há-

zon kívül levő ellenzéki képviselőket, hogy vállalják magukra a vádló szerepét az összeférhetlenségi bizottságban. Szívesen venné, ha az ellenzék a bizottságba valamelyik közbeszűlésben álló tagját beválasztaná.

Ami a király személye körüli miniszter szerepét illeti, Roszner bárót ő kérte fel, hogy vállalja el ezt a kollegiális viszonyból eredő megbízást.

Roszner Ervin báró állott ezután szólaásra. A miniszterelnöktől eredő megbízást csupán a képviselőház erkölcsi érdekéből vállalta el; az az elv vezette, hogy világosságot kell deríteni ebben az ügyben. Terveiben gondolkodik, aki azt hiszi, hogy ő egyszerűen csak körszéát végzett. Az adatokat az egyes osztályfőnökök közreműködésével a legbeutóbb vizsgálat alapján szerezte be. A listába 16 képviselő: vettek fel, a másik kettőtől csupán tévedésből állapították meg, hogy képviselő. Egy nevet sem hagytak ki, mindenki szerepel, aki csak egyszer is érdeklődött a hadügyminiszteriumban. Sőt kérdést tett a hadügyminiszterhez, hogy nem járt-e valamelyik képviselő magánál a hadügyminiszternél.

— Ki van zárva, — volt a válasz — 1916 nyara óta magyar képviselő nem járt a hadügyminiszteriumban.

Mezőssy válaszában nem zárja ki a lehetőségét annak, hogy az ellenzék is részt vesz az összeférhetlenségi bizottságban.

A választ tudomásul veszi.

Azután még Óráry Ferenc interpellált, amelyre Sándor János miniszter válaszolt.

Törökök visszaverték az orosz felderítőket.

Köleli harctér. Budapest, január 31. (Hivatalos.) Mackensen vezértábornagy hadseregharcvonala. A Szereth torkolata közelében török csapatok visszaverték erős orosz felderítő osztagokat.

József főherceg vezérseregharcvonala. A Mosticanesoi szakaszon az oroszok újra megkezdték támadásaikat. Két rohamot teljesen visszavertünk, a harmadiknál a valaputnai országúttól délre elvesztettünk egy támaszpontot.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregharcvonala. A Tripjatól délre nincs különös esemény.

Olasz és délkeleti harctér. A helyzet változatlan. Höfer.

Sarrail seregének pusztulása.

Budapest, január 31. (Saját tudósítónktól.) Luganóból jelentik: A Giornale d'Italia írja, hogy a Sarrail frontja már elvesztett. A francia fronton indítandó heves harci tevékenység sem mentheti meg a mezóniai antant csapatokat.

Egy angol segédcirkáló sorsa.

Budapest, január 31. (Saját tudósítónktól.) Londonból az admirális jelentik: A „Laurentey segédcirkáló aknára futott, nem pedig buvárhajó sülyesztette el.

Az oláh hadsereg vesztesége.

Budapest, január 31. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: Január hó 18-án kiadott oláh veszteségkimutatás szerint az oláh hadsereg vesztesége 366 538 ember, akik elesetek, megsebesültek vagy eltűntek. A tiszti veszteség 11.349.

Szaszonov nem lesz nagykövet.

Budapest, január 31. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: A Ruszkoje Vjedomoszti hírül adja, hogy Protopopovon kívül Pokrovszki külügyminiszter is lemond. Szaszonov nagyköveti kinevezését megsemmisítették. Trepov volt miniszterelnök helyet kap a kormányban.

Aki már májusban várta az oroszokat és az oláhokat.

Törvény kell a nemzeti becsület védelméről.

Tegnap tárgyalta a nagyváradi királyi kérelmet az aradmegyei kismaglódi oláh lelkész izgatási bűnpörét. A falu papja szivből jövő vágyát fejezte ki, mikor az oroszokat és az oláhokat várta már tavaly májusban, hogy ezek legyilkolják a magyarokat és a zsidókat. Olyasmint is mordított, hogy neki mindegy, van-e Magyarország vagy nincs, neki nem érdeke, hogy a magyar állam győzzön, ezért nem jegyez hadikölcsönt. A bíróság felmentette a vádlottat, mert nyilatkozatait mindig csak két tanu előtt tette, már pedig az izgatáshoz kétfőnél több embernek jelenléte szükséges, az a nyilvánosság és a gyülekezet fogalma. A magyar nemzet becsületét külön törvény nem védi, a magyar nemzet ellen elkövetett bűntettek, mint Baróthy Pál főügyész helyettes kifejtette, az izgatás büntetésbe olvadnak be és ezért nem volt büntethető a vádlott. Nincs más mód, és ez halasztást nem tűr, mint a nemzeti becsület védelméről külön törvényt alkotni sürgősen, mert ha ugyanezt egy magánérdeklődő állítja valaki, mint a nemzetről 2-2 tanu előtt, elítélik, míg a nemzetről büntetlenül mondhatják ezt magukról megfelelően emberek.

A tábla büntetőtanácsának tárgyalását Harmathy Károly kuriai bíró vezette.

Juga Lőrinc g. kel. lelkészt és feleségét, akik a szepeni interpellációtól katonai felügyelet mellett érkeztek meg, izgatás büntetése miatt az aradi törvényszék vonta fel a bíróságra. Kismaglódon, a g. kel. busvét táján a papnál voltak Mihucza Tamás és Juga Nikolett és a háborúról beszélgettek. Juga Lőrinc közben ilyeneket mondott:

— Adja Isten, hogy már csak jönnének az oroszok és oláhok s gyilkolnák le a magyarokat és a zsidókat. Akkor még miniszter lenne belőlem.

Jugáné, aki hallgatta a beszélgetést, mosolyogva belintott a fejével, helyeselt:

— Akkor milyen urnó lesz belőlem.

Hadikölcsönről is volt szó s a pap így szólt:

— Én nem jegyezok hadikölcsönt, mert arra nincs szükségem, hogy a magyar állam győzzön. Nekem mindegy, hogy van Magyarország vagy sincsen.

Mire az asszony tovább folytatta:

— Ha bejönnek az oroszok, levágom a legesebb bonyt s az orosz tisztekkel nagy lakomát rendezek.

Az aradi törvényszék, megállapítva, hogy mindezek megtörténtek, felmentette a vádlottakat, mert az izgatás büntetéséhez szükséges, hogy az a nyilvánosság, vagy gyülekezet előtt törtéjék, s nyilatkozatokat azonban a pap csak két két tanu előtt tette.

A királyi ügyészség és a vádlottak fellebbezése folytán került az ügy tegnap a királyi tábla elé. Juga Lőrinc és felesége ügyének ismertetése után, amelyből kiderült, hogy az eset következtében rendőri felügyelet alá került, felolvasták vádlott fellebbezését, amelyet erkölcsi reputációja érde-

kében a tényállás megvilágítása ellen adott le. Kijelenti ehhez, hogy a miniszterségről való nyilatkozata képtelenség, hadikölcsönt pedig jegyzett, az igaz, hogy csak 100 koronát, mert nem volt több pénze. Ő Mihucza Tamás terhelő tanu feljelentette a katonaságnál, hogy többet magával mestersegesen, szerek használatával idésik elő a katonai szolgálatra való alkalmatlanságukat, s ezt hazafeln kötelességtől tette, tanu ezért vallott ellene. Gilta Péter tanu őt felkereste s értesítette, hogy Mihucza így nyilatkozott:

— Ki ütött s háton, itt az ideje, hogy becsukassuk a papot. Itt az ideje, hogy a nép a paptól megszabaduljon, most korbácsoljuk a fejére a serpenyőt.

Egy közéleti biznyitvány azt mondja Mihuczeról, hogy apját kiverte száját házából, perlekedő, romlott erkölcsű s egy emberre rálépett.

Az előadó ismerteteli a vád és védelem nagy összecsapását abban a kérdésben, kit tekintsen meg a törvényszék, de mindenkit megeskettek Arra a kérdésre, hogy miért haragudhatott Mihucza a papra, azt állítja vádlott, hogy azért, mert ő vette meg árverésen a Mihucza földjeit. Különben a pap a nép vezére, s ez a pap a legveszélyesebb volt a faluban s a legnagyobb befolyása volt.

Az ügyészi fellebbezés remek munka kidolgozásában és indokolásában. Vágyaknak adott kifejezést a nyilatkozat már májusban. A pap 100.000 koronára vagyont vallott be s csak 100 korona hadikölcsönt jegyzett. A miniszterre levérről szóló nyilatkozat valószínű, ehhez nem kell más, mint akarat és szerencse, különösen oláh miniszternél büntetni kell a nemzeti becsület ellen elkövetett bűntetteket, mert ennek védelmére nincs külön törvény, és beleolvad az izgatás büntetésébe.

Vádlottak tagsdják a nyilatkozatokat.

Baróthy Pál főügyész helyettes az ítélet megváltoztatását kéri s elítélést. A közvád álláspontja az, hogy a „gyülekezet” több egymással szerves összefüggésben nem levő ember jelenlétéhez van kötve s ebben az esetben a nyilatkozatoknál többen voltak jelen, tehát a nyilvánosság kialakult.

Krizsán György dr védő (Arad) Mihucza Tamás főterhelő tanu szereplését jellemzi. Furfangos paraszt, tudja, miről van szó. Vallomásaiban állítja: azt mondta Juga Lőrincnek:

— Ne beszéljen ilyeneket, még feljelentik.

— Ugyan, szólt a pap, megyek s mulatok egyet G. járásbíróval s minden rendben lesz.

— De nem oda tartozik, hanem a törvényszékhez, figyelmeztette Mihucza.

— Majd adok 100 koronát az ügyvédnek s eligazítja.

És a tanu a földért haragudott, amit árverésen vett a pap. Az ő földjét. Ezenkívül fel is jelentette a pap, hogy éhezettette magát és szereket vett be. Egy tanuról megállapítható, hogy nem is volt otthon, hanem a fronton. Nyilvánosság nincs, gyülekezet nem volt. Vádlott politikai megbízhatósága kifogástalan, a nagyszabeni érsek válaszó kiküldött választásánál a népet László János Margrapártira szavaztatta le.

Vádlott erkölcsi reputációja érdekében felmentést kér.

A királyi tábla az első bíróság felmentő ítéletét helybenhagyta. Főügyész helyettes semmiséget jelentett be.

Csécsei NAGY IMRE bucsu-parancsa.

A magyar huszár jellemrajza.

Csécsei Nagy Imre honvéd huszár ezredes, a nagyváradi előkelő társaság kedvelt és köziszteletben álló tagja, a háboru kezdete óta résztvevett a kemény harcokból derék népfelkelő huszáraival s a magyar róna fiatal élén kivette részét a honmentő küzdelemből. Mint dandár huszárnagy került a háboru gyilkos forgatagába, ahol legendaszerű sikereket vívott ki vitézeivel s gyorsan emelkedett rangban, kitüntetésben és huszárjainak meleg szeretetében egyaránt. Igazi típusa volt a bajtársi szeretetben huszárjaival összefonott magyar főtisztnek.

Mint huszárezredes, legutóbb egy lovas népfelkelő dandár parancsnoka volt a kiváló katona.

Most bucsút vesz Csécsei Nagy Imre ezredes bajtársaitól és vitéz népfelkelőitől.

A minden iszben derék magyar főtiszt valóságos jellemrajzát adja bucsuzó parancsában a magyar huszárnak; magyar lélek-ből szól magyar szívhöz.

A következő dandárparancsban vett bucsút dandárától a vitéz parancsnok:

M. kir. népfelkelő lovasdandár.

Dandárparancs.

Tabor, 1917 január hónap.

A hadsereg főparancsnokság f. hó 17-én kelt rendelkezésével dandáromnak egy csapatba való összevonását rendelvén el, ezzel egyidejűleg a parancsnokságom alatt álló lovasdandár megszűnt. Nehéz s sőt leírnom s beleélnem magamat abba a ténybe, hogy meg kell válnom az én kedves és vitéz népfelkelőtől. Kedvesek voltak nekem, mert a két év alatt, mit kötetek töltöttem, csak jót és szépet láttam tőletek. Hogy vitések voltatok, arról főleg az a másfél év győzött meg, mit a dandár élén küzdöttem végig. Bússka önérettel mondhatjuk el, hogy a most megszűnő dandár sohasem volt másodrendű szolgálatra alkalmazva; előjáróink annyira bíztak bennünk, hogy mindig a legnehezebb feladatra alkalmaztak s minden egyes földát megoldása egy egy újabb levéllel gazdagította azt a babérkoszorút, mely hivatás lesz ennek a dandárnak emlékére s történelm számára megörökíteni.

Küzdöttetek lovon, rohamoztatok gyalog, voltatok hosszú hónapokon át lövésárkok lakói, — beváltatok dermesztő hidegben és égető napban, — becsülettel megálítottok helyeteket a Kárpátok zordon bércei és rengeteg erdői közt, valamint Wolhynia rónáin is.

Köszönöm a legfelsőbb szolgálat nevében kiváló magatartásokat s a magam nevében azt a ragaszkodást irányomban, amely munkámat mindenkor megkönnyítette.

Kedves bajtársaim, annyi jóban és rosszban osztottatok velem, kik a magyar huszár névnek annyi dicsőséget szerettetek s két év alatt — a szivemhez kötötök, mert kiismerlek benneteket. Oda e, ha sajnó e sziv, midőn elhagyjak benneteket?

A magyarok istene, ki az ő kedves népfelkelő huszárjait annyi viszontagságokat

megőrizte, vezéreljen ezután is benneteket. Maradjatok azok, akik eddig voltatok, hogy tovább is csak dicsőséget szerezzetek és az Hazánknak a örömet O Felségének, legfelsőbb H durunknak. Járuljatok hozzá teljes erővel az ellenségek letiprásához, hogy annál boldogabban élvezhessétek majd a béke áldásait.

Kísérje a hadiszerecsene minden lépéseket!

Isten veletek!

Osécsi Nagy Imre
szóbeszéd.

A parancsot a napokban olvasták fel és szem nem maradt szárazon, a meleg, szívből jövő és szívhez szóló szavak elhangzásakor.

A Szigligeti Társaság választmányi ülése.

A legközelebbi munkaprogramm.

Nagy érdeklődés mellett tartotta meg a Szigligeti Társaság választmánya első ülését, melyen a legközelebbi jövő munkaprogrammját állapították meg. Ez a programm garancia arra, hogy helyes keretű vitelével Nagyvárad szellemi életében jelentékeny mozgalmakat keltsen.

Az értekezletet a Városháza bizottsági termében tartották meg. Jelen voltak:

Sas Ede elnök, dr. Adorján Ámin, dr. Krüger Aladár alelnökök, Kocsán János főtitkár, dr. Némethy Gyula, dr. Papp János, Nosz Gusztáv, Nagy Vilmos, Bátorfi Ferenc, dr. Tóth Ferenc, Pásztor Ferenc, Pásztor Ede, Faith Ágoston, Böszörményi Géza, Antal Sándor, Nadányi Zoltán, Bodnár János, Dutka Ákos, Láng József, Karásonyi Géza.

A gyűlés megnyitása után Antal Sándor szólalt fel a körvonalozta, hogy a belépett új tagok harmoniában kívánják dolgozni a régivel a közös célért: a magyar irodalomért. A felszólalást, mely egész más hangon volt tartva, mint Antalnak a közgyűlésen felolvasott nyilatkozata, kedvezően fogadták.

Az elnök megemlékezett a közgyűlés és a bankett sikeréről. Az elmondott beszédek, a lapok tudósításait a Társaság irattárában megőrizzük, a lapoknak meleg hangú megemlékezéseikért köszönetet szavaztak. Különösen szeretettel emlékeztek meg Nagy Márton főszolgabíró agitációjáról, a ki járásáig 44 községet nyerte meg pártoló tagul. Hasonló agitációra felkérjük a többi főszolgabírókat is.

A Társaság munkaprogramja

Sas Ede elnök a következőkben vázolta a legközelebbi teendőket: Mindenekelőtt Rádl Ödön emlékeztetésére ünnepséget rendeznek, a nagyszalontai Arany ünnepségen képviselteti magát a Társaság és külön ünnepségen is megüli Arany János születésnapját, rendeznek egy nagyszabású hangversenyt; tervbe vették vidéki felolvasások rendezését, ezek közt husvét táján Nagyszalontán rendezik az első; Szigligeti emlékeztetésére előadás lesz a színházban, ezen a Társaság egyik tagja fog konferálni.

Dutka Ákos indítványozta, hogy Bihar megye nagy szülöttei: Kazinczy, Bessenyei, Arany János emlékére minden évben ünnepséget rendezzenek. Többek hozzájárulása után

az indítványt dr. Krüger Aladárnak azzal a módosításával fogadták el, hogy a Nagyváradon és Bihar megyében született minden nagy író emlékeztetését fellevenítik, alkalom szerint; de más íróinkról sem feledkeznek meg, amire például igen jó alkalom volna a Szigligeti színházban rendezendő „magyar ciklus”, melynek egyes előadásai előtt a társulati tagok tartanának konferanszát.

Antal Sándor javasolta, hogy Rádl Ödön meliszobrát készíttessék el már a Rádl emlékünnepségre. Az indítványt elfogadták.

Az elnök jelezte, hogy könyvek kiadása is tervbe van véve; Dutka Ákos és Nadányi Zoltán kötetét adja ki legközelebb a Társaság. Részletes javaslatot az irodalmi szakosztály fog tenni.

Adorján Ámin jelentést tett a Rádl-alapítványról és a Rádl könyvtárról. Felkérőnek tartja a városi könyvtár vezetőségét, hogy egy külön Szigligeti szoba rendeztesse be; itt lesznek a Szigligeti ereklyék. Kívánatosnak tartja, hogy a Társaság könyvtárának fejlesztésére is gond fordítsanak. A Népkönyvtárak fejlesztését is kívánatosnak tartja akként, hogy a feonálló népkönyvtár mellé még kettő állíttassék és pedig Csillagvároson és a Tisza Kálmán téri, esetleg Ritoók Zsigmond utcai iskolában.

Az elnök javaslatára a művészi szakosztály felkérte a Társaság művészeti programjának részletes kidolgozására, az elnökség pedig arra, hogy a főtitkár és a titkárok díjazására javaslatot terjesszen elő. A társaság vagyonának feltárás mellett átvételre bizottságot küldöttek ki. Pásztor Ferenc indítványára kimondták, hogy a tagok részére díszes okleveleket készíttetnek.

Új tagok.

Elhatározták, hogy a legközelebbi közgyűlésnek javasolni fogják, válassza meg tiszteletbeli tagnak dr. Fraknói Vilmos püspököt a kiváló történetírót.

Új rendes tagokul főlvetettek: Dagsy Gizella, Miklós Jutka, Juhász Gyula, dr. Berkovits R. né és dr. Nagy Mihály.

Új pártoló tagok lettek: Szóke Lajos törvényszéki bíró, továbbá a ref. tanító Ókapszda leányköre és önképzőköre.

Rekviráló zsarolók a megyében.

Távirat érkezett a dési rendőrségtől az itteni rendőrséghez egy csaló banda elfogatásáról. A banda tagjai a következők: Knöpfler Albert, Meli Károly, Reinitz Jakab, Rottmann Sándor.

A banda tagjai azt a jól bevált módot eszelték ki a csalásra, hogy Désen és környékén beállították a kizsemelt áldozatokhoz rekvirálás ürügye alatt. Felkutattak mindent, s ha be nem jelentett készletet találtak, megmondották, hogy illő árért elállanak a feljelentéstől s így megszarolták a rajtaciptett gazdát. Az üzlet jól ment s a banda tagjai végigzsarolták a megyét és Dési városában is sikerral operáltak, míg rajtavaszottak. Most az egész székháms társaság a dési rendőrség foglya.

Irataik átvizsgálásánál a dési rendőrség nagyváradai emberek neveit tartalmazó jegyzéket talált náluk s ebből arra lehet következtetni, hogy a csalók itt Nagyváradon is működtek ezzel a módszerrel.

A dési rendőrség emberei úgy emlékeznek, hogy egyik nagyváradai lapban olvastak arról, hogy egy csalóbanda Bihar megyében is működött ezzel a rekvirálási módszerrel s valószínűnek tartják, hogy a csalók ugyanazok voltak.

A nagyváradai rendőrség előtt teljesen ismeretlenek ezek a csalók, s arról sem tudnak, hogy akár itt, akár a környéken ilyen csalások történtek volna, de azért lehet, hogy megtörtént ilyen eset, de nem jutott a rendőrség tudomására. Aki tud ilyenről jelentse a rendőrségen.

Tejhamisítás, lisztkönyvhamisítás.

Kihágási esetek.

Tudvalevőleg a kávéházak és cukrázdák tejfogyasztásának csökkentése azon elszáttal történt, hogy a felesleg tejmenyiséget a város a tejben szűkölködő közönség között szétosztja, s így azok is részesüljenek tejben, akik eddig nem tudtak hozzájutni, vagy akiknek feltétlen szüksége van ezen fontos élelmiszkre. Ezek között vannak a betegek, akiknek természetesen egészséges, tiszta tejsre van szükségük.

A város ennélfogva a kávéházak és cukrázdák által beszolgáltatott tejmenyiséget szigorúan és pontosan megvizsgáltatja a vegyészeti hivatal által, hogy nincsenek-e vízeve. A vegyvizsgáló állomás vegyész a napokon megállapította, hogy két cukrász, Tolna Jánosné és Eszes János által beszolgáltatott tejmenyiség 20 százalékban vízesett.

Az esetet bejelentették a rendőri büntető bíróságnak, amely tegnap délelőtt tárgyalta be az ügyet. A két cukrász azzal védekezett, hogy a tejet nem ők hamisították, ők is azon állapotban kapják, ahogyan beszolgáltatják. A büntető bíróság nem fogadta el ezt a védekezést, mivel kötelességük lett volna az illetőknek a tejet megvizsgálni és csak azután forgalomba hozni. Eppen azért Tolna Jánosné 300 korona pénzbüntetésre ítélték el.

Eszes János azt adta elő, hogy Holzmann Antalné Szentandrás lakostól vette a tejet, s ha a tej vizet tartalmaz, csakis az eladó hamisította meg. Holzmann a tárgyalás alkalmával tagadta, hogy ő a tejet meghamisította.

Czeglédy István rendőrbíró ennek dacára 15 napi elzárással és 300 korona pénzbüntetéssel sújtotta Holzmann Antalné, miután az illető tejhamisításért már két ízben volt büntetve. Eszes Jánost viszont 100 korona pénzbüntetésre ítélték Czeglédy büntetőbíró.

Délután Bleszkán Jánosné állott a rendőrbíró előtt. Bleszkán, aki a Nilgessztelepen lakik, először is meghamisította a lisztkönyvet, hogy a rendszerél több cukrot váltthasson ki. T. i. a cukorkiváltásnál a lisztkönyv első lapját lepecsételik. Bleszkán a lepecsételt lapot kitépte, az alatta levő utalványlapra felírta a nevet s a cukrot újból kiváltotta. Az ilyenformán jogtalanul kivett cukrot, amelyért 1 korona 30 fillért fizellett, viszont elárusította, még pedig 3 koronáért kilóját.

Az ügyet Bíró József rendőrfogalmazó tárgyalta le, amelynek alapján a lisztkönyvhamisításnak ügyét áttette a büntető osztályhoz lenyomozás és az illetékes bírósághoz leendő felterjesztés végett, azonban a cukor maximum 15 aron felül való árúításáért 200 korona pénzbüntetésre ítélték el Bleszkán Jánosné.

Jordai Vasady Lajos gyásza.

Megemlékeztünk arról a mélységes gyászról, amely Jorday Vasady Lajos kir. tanfelügyelőt érte Margit leányuk elvesztésével. A bánatos szülőket sokan látogatták meg a társadalom minden osztályából, kifejezvéni azt a mélységes részvétet, amit az egész társadalom érez a mélyen sujtott szülők iránt. Ott volt a kondoleálók között Fráter Barnabás alispán, ki a Biharvármegyei Népközlési Egyesület nevében helyezett koszorút a ravatalra.

A Biharvármegyei Általános Tanítóegyesület Nagyváradon tartózkodó teljes tisztikarát Számberovszky Rezső egyesületi elnök vezette s az egyesület minden tanítója nevében a legmélyebb részvétet nyilvánította. A Biharvármegyei Általános Tanítóegyesület szintén koszorút helyezett a ravatalra.

A temetés szerdán délelőtt 10 órakor nagy részvét mellett ment végbe. A gyászolókat udvarát az egybegyűltek teljesen betöltötték. Az elhunyt kedves leányka koporsóját a községi polgári leányiskola III. osztályának növendékei vették körül s az egyesület elnöke vezette s az egyesület minden tanítója nevében a legmélyebb részvétet nyilvánította. A Biharvármegyei Általános Tanítóegyesület szintén koszorút helyezett a ravatalra.

A temetés szerdán délelőtt 10 órakor nagy részvét mellett ment végbe. A gyászolókat udvarát az egybegyűltek teljesen betöltötték. Az elhunyt kedves leányka koporsóját a községi polgári leányiskola III. osztályának növendékei vették körül s az egyesület elnöke vezette s az egyesület minden tanítója nevében a legmélyebb részvétet nyilvánította. A Biharvármegyei Általános Tanítóegyesület szintén koszorút helyezett a ravatalra.

Jelen voltak: Brém Lőrinc, Halász Gyula, Kezthelyi Zoltán, Balog János, Nagy Márton, Varró Domokos, dr. Tury László, Róz Bertalan, Tóth Imre, dr. P. Rosel Adolf, Baltasar János, Kacsavinszky Andor, Szemes László, Nagy Vilmos igazgató a ref. tanítónőképző növendékeivel, Gábel Jakab, Szűcs Izó az ipariiskola tantestületével, Horváth István, Stark Gyula, Sebasyén Dezső, Karácsonyi János és Császár Kálmán, a nagyváradiai elemi és polgári iskola tanítói és tanítónői az iskola jellegére való tekintet nélkül majdnem teljes számban, a kir. tanfelügyelőség személyzete.

A gyászszertartást Salyok István esperes mélyérzésű imával és beszéddel végezte, mely után a tantestületi tagok vitték a gyönyörű érekeporcokban piros leányka temetését s helyezték a koszorúkkal gazdagon megrakott gyászkoosírra.

A koszorúk feliratai a következők:

Felejthetetlen kedves Margitkájunknak — bánatos szülei. Szeretett kedves testvérünknek — szerető testvérei. Kedves unokájának — szerető nagymamája. Kedves jó kis tanítványnak — szerető tanítónői. A kis Margitkának — Sírka néni és Saanyi bácsi. Margitkának — Orbán néni, Orbán bácsi. Felejthetetlen Margitkának — Gizi néni. Biharvármegyei Népközlési Egyesület — kegyelme jelölül. Margitkának — a kir. tanfelügyelőség személyzete. Volt kedves tanítványunknak — Fejér néni, Róza néni és Mariska néni. Szeretettünk sírba kísérő gyászoló osztálytársaid. Igaz bánatunk jelölül — a polg. leányiskola tanítói. Őszinte részvéttel — az újvárosi polgári leányiskola tantestülete. Margitkának — az internátusi tanárnőnik. A jó Margitkának — Várady bácsi és Ilonka néni. Legmélyebb részvéttel Nagy Márton és családja. Felejthetetlen kis barátodjének — Icauka. Biharvármegyei Általános Tanítóegyesület — szeretete jelölül. Utolsó üdvözléssel — Andor bácsi és családja. Utolsó üdvözléssel felejthetetlen Margitkának — Balthazar bácsiék. Isten veled — keresztanyádtól. Utolsó üdvözléssel — Deutsch Lacikától Őszinte részvéttel — Schmeck István és családja. Margitkának — Emike, Béla, Pista.

A díszes temetést Veisslovits Adolf és fia cég a legnagyobb pontossággal végezte.

A négyes honvédek testvéri gondoskodása.

Elesett bajtársaik özvegyeiről és árváiról.

A nagyváradiai sajtó útján, amely a hadiárva gondozásának ügyét minden alkalommal melegen karolja fel, értesítjük a hadiárva pártfogóit, hogy négyes honvédsink nemcsak oltalmazzák az itthoni tűzhelyeket, hanem építik is, nemcsak várüket oltják értünk, hanem vagyonukat is a mi legdrágábbjainkra, a hadiárvaakra áldozzák.

Kratochvíl Károly ezredes, a négyes honvédek parancsnoka a 14. tábori posta álláshelyéről küldött levélben tudatta velünk, hogy a 4. honvédgyalogezred tisztikara és legénysége az ezred elesett hőseinek özvegyeit és árváit segélyező alapot létesített, amelyből azokat, ha szükségét szenvednek, támogatja és e szácdíka megvalósításában patronázs egyesületünk közreműködését kéri.

A négyes honvédek árváinak pártfogói bizonyára a legnagyobb készséggel teljesítik a táborhelyről jött megtisztelő megbízást és egyesületünkhöz pontos és kimerítő írásbeli jelentést küldenek pártfogoltjaiknak s ezek özvegy anyáinak legégetőbb szükségleteiről, hogy ezeket hőseink nagylelkű intézményének vezetőjével lehetőleg kielégítés végett megismerethessük.

És ha a harctérről érkező adomány a meghiúsultság könyvét fakasztja is hadi árváink szemében, felszárítja azt a büszkeség lángja, hogy az ő apáik is annak az ezrednek a dicő kötelékében harcoltak, amely minden fillérjét, minden gondolatát, minden csöpp véréit a hazának szenteli s amelyet a harc vései közt fáradhatatlan szánnyalással keres mindajánk áldó imádsága.

A Nagyváradiai és Biharvármegyei Patronázs-Egyesület elnöksége.

Hadiasszonyok erkölcsi feddéséből királlysértés.

A süket irnok tévedése.

Bontochan Bedó György Alexi, volt községi bíró két menyét, Todoka Miklósné és Máty Katalin feljelentették a törvényszéknél, mert tavaly két ízben, egyszer a király nevénapján, másodszor decemberben ilyeneket mondott nekik:

— Az ördög vigye el a királyt, hogy sose kössön békét.

A törvényszék 14 napra ítélte. A királyi tábla Harmathy Károly kúriai bíró elnöklésével tegnap tárgyalta az ügyet. Vádolt tagadta a királlysértést, ő csak a két menyét szidta.

A két tanu kijelentette, hogy ők apósuk durvasága ellen panaszkodtak s a községhezán egy süket irnok vette fel a panaszt s kérdezte, nem szidta a királyt Bedó? Ők azt mondták, hogy nem, de beirta, hogy igen. A süket irnok meghalt.

Baróthy Pál főügyész helyettes a nagy családok enyhítő körülménynek nem tekinteti, sem az ennek következtében beálló

nehéz gazdasági helyzetet. — Salyosbirtást kér.

Buna János dr. közbíró elmondja, hogy a hadiasszonyok kezdték elhanyagolni gyermekeiket, a koresmába mentek s a hadiasszonyt elmulatták idegen férfakkal. Ezért szidta össze őket Bedó, de nem a királyt. Felmentést kér.

A bíróság felmentette a vádlottat. Főügyész helyettes semmiséget jelentett be.

TARNAY ALAJOS hangversenye.

Tarnay Alajos február hó 2-iki hangversenyének műsorában váratlanul változás állott elő. Csillag Teréz, kinek lejövetelére a legutolsó napokig biztosan számított a rendezőség, a Nemzeti színház műsorának megváltoztatása folytán február hó 2-án, a hangverseny napján a színházban játszani lesz kénytelen s így itteni szereplését le kellett mondani.

A Vörös Kereszt egyesület vezetősége azonban gondoskodott arról, hogy a kiváló művész helyett olyan művészi erőket szerepeltessen, akik a közönség igényeit a legmagasabb mértékben kielégíthetik. Sikerdíj ugyanis a hangversenyen való szereplésre két kiváló művészt: Vojkó Péter berlini zenetanár hegedűművészt és feleségét Vojkó Frida operabájosnót megnyernie.

Előbbi magas klasszisa, előkelő nivója hegedűjátéka után már előnyösen ismert a nagyváradiai közönség előtt. Vojkó Frida énekművészete azonban új és rendkívül kellemes meglepetés lesz a közönség részére.

Csupán a műsor számában történik tehát változás, művészi értékében azonban nem. Ennek dacára is kész az azoban a Vörös Kereszt egyesület vezetősége, hogy mindazoknak, akik kívánják, megváltott jegyeiket visszaváltsa.

A szénamurva felhasználása.

Mostanában, mikor mi den anyag értéke nemcsak többszörösen emelkedett, hanem ezenkívül még közölök nem egy semmi áron sem kapható, a gondolkodó és kutató elme sok olyan hasznos dolognak jött nyoma amire addig az emberek nem is gondoltak.

A többi között amire óhajtom gazdátársaim figyelmét felhívni a szénamurva is ilyen és amit addig a megritkult rétek sürűitése végett szoktuk kiszórni, avagy csak az álm között használtuk fel, rájötték, hogy az kellően előkészítve elsőrendű sertés takarmány. Köztudomású dolog, hogy a táplálkozást szolgáló növényeknek általában véve a legértékesebb része a mag és táplálék szempontjából utánna következnek a virág és a magvakat magukban rejtő — bár sokkal csekélyebb értékű — egyéb részek.

Tudjuk, hogy a sertésekkel, kiváléképpen pedig a hizó sertésekkel nyáron át felaprított zöld lóherét és lucernát szoktak forrázva és korpával keverten etetni. Felhasználják tehát a növény szárát, levelét és virágát, mielőtt a magva kifejlődött volna, mert a növényben annak virágzásakor már jelen vannak a mag alkatrészeit képező legértékesebb tápanyagok. Eppen úgy jelen vannak ezen anyagok a szénamurvában is, mert hiszen a szénamurva sem egyéb mint a szárított fű virágának lehullott része és a széna érettsége esetében a főnek magva is, tehát mindannyian értékes, tápanyag takarmányfélék.

A szénamurvához teljesen hasonló értékek a lóhere és lucernából kihulló apró levelek és virágrészek is. Németországban a szénamurvát a szénapadiásokon, csütrökben és a rakdó szekerek alól is gondosan felsöprik, összegyűjlik és ha már egy bizonyos időre elegendő mennyiséget szedtek össze, a sertésekkel felélelik.
E végből a szénamurvát egy edénybe teszik, megfelelő forró vízzel leforrázzák, jól

felkavarják és letalva 10-12 óráig állni hagyják. Használat előtt a hízó sertések részére korpát, vagy darát adnak reá s langyos vízzel felhigítják, hogy ivás takarmány legyen.

Az eredmény feltétlenül az lesz, hogy az eddig semmibe vett szénamurvával a kisgazda egy két malacot megjavíthat, vagy legalább is kiteleltethet.

Sz. S.

Blokádunkazantantellen

Ma lép életbe.

Budapest, január 31. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A os. és kir. kormány a mai napon a semleges államok akkr. dítáit összes képviselőihez jegyzéket intézett, a melyben elmondja, hogy 1914. évi augusztus havától folytatjuk a reánk erőszakolt harcot. Létünkért és nem létünkért harcolva az ellenséggel szemben olyan eredményeket értünk el, amelyek alapján a további vérontás elkerülése végett a tisztességes békét ellenségeinknek felajánlottuk, azonban azok az értelem annyira elvakította, hogy visszautasították ajánlatunkat. A békekötésnek olyan feltételekkel állották útját, a melynek elfogadása a négy szövetséges hatalom legyűrésére, célja a mi megsemmisítésünk lett volna.

Ellenségeink a szándékával szemben nekünk folytatnunk kell a harcot szárazon és vizen a legselesebb fegyverekkel. Anglia, Franciaország és Olaszország el akarnak zárni bennünket a tengeren való közlekedéstől, kórházhajóinkat és védtelen gőzcsónakokat minden felszólítás nélkül megtorpedózzák.

Mi is ugyanezen eszközöket fogjuk alkalmazni 1917 február 1-től: Angliát, Franciaországot és Olaszországot elvágjuk minden

tengeri forgalomtól és evégből bizonyos zónák belől minden erőnkkel megakadályozunk minden hajózást.

(A jegyzékhez két térkép van csatolva, amelyeken a fenti államokat körülvevő blokádzóna hálózata látható, ugyancsak a Földközi tenger keleti része, amely blokáddal van ellátva.)

A jegyzék azután felsorolja azokat a helyeket, amelyek blokáddal vannak ellátva. Ezen belül a semleges hajók is csak saját maguk veszélyeztetésével járhatnak. Amely semleges hajó a zárlat alatt levő kikötőből február 5-ike előtt elindul, bántatlanul elhagyhatja a blokád területét.

A monarchia ezen elhatározását az a szándék indította, hogy gyorsítsa a közelédest olyan békéhez, amelynek eredménye ne bódítás, hanem az összes államok biztos fejlődése legyen.

Teljes bizalommal eltelve szárazföldi és tengeri haderőnk iránt, lépnek Ausztria-Magyarország és szövetségeseink a háboru ezen következő komoly fordulataiba, hogy az oly eredményhez fog vezetni, amelyek az övekgig tartó küzdelmet végleg eldöntik és ennek anyagi és véráldozatait igazolják.

A buvárhajóharc hozza meg a békét.

Budapest, január 31 (Saját tudósítónktól Berlinből jelentik: Bethmann Hollwég a német birodalmi gyűlés na gyűlésében nyilatkozatot tett, amely szerint eljött az idő,

hogy a legkíméletlenebb buvárhajóharcot megkezdjük.

A tengerészeti vesérkar főnöke meg van róla győződve, hogy ennek a révén békekötésre kényszerítjük Angliát.

HIREK

* **A Kath Kőr vasárnapi háborus delutánja.** Nagyban folytak az előkészületek a vasárnapi koncert jellegű ünneplésből. Az előjelekből ítélve, ez lesz egyike a legsikerültebb háborus delutánoknak, a melyek ebben a téli évadban rendezettek. Pompás zene és énekzenéből áll a kitűnő műsor, úgy hogy mindenki egy kellemes delutánát biztosíthat magának. A műsort már közzétük, megemlítve, hogy Tóth Boriska is fellép. Most közlik velünk, hogy Tóth Boriska a következő számokkal fog szerepelni: Mészáros: Elegia. Grieg:

Sajtsdal, Volkmar: Csalogány dal. A kíséretet az iskola egyik jeles növendéke, Petry Edit látja el. Fenntartott helyeket már többen megváltották, ezért kérjük a közörséget, a ki fenntartott helyre reflektál, szíveskedjen azt a Kath. Kőr háznagyi hivatalában tetés és szerinti összeggel megváltani. Minden fillérrel azokon segít, a kik a háboruban a legtöbbet veszítettek — a hadisérvtákon. Az előadás 5 órakor kezdődik. Belépti díj nincsen.

* **Fejenként és havonként egy nyolcad kiló kávé.** A Kávéközpont vezetőségétől tegnap érkezett la Bihar megye alispáni hivatalához a rendelés, amely szerint kiskereskedők fejenként és havonként csak egy nyolcad kiló kávéval szolgáltathatnak ki.

* **A főispán elrendelte a vizsgálatot Gerő főkapitány ellen.** Tudvalevőleg a dr. Gerő Gusztáv ügyvéd által dr. Dajka Endre r. kapitány ellen indított sajtóperben erős vádak hangzottak el nemcsak a nagyváradi rendőrség, de különösen annak vezetője Gerő Armin főkapitány ellen. A tárgyalás után Gerő Armin főkapitány beadványban kérte dr. Csiffra Kálmán főispánt, hogy az ellene felmerült vádakra nézve a vizsgálatot rendelje el. Mint értesülünk, dr. Csiffra Kálmán főispán, tekintettel a vádak súlyos voltára, a vizsgálatot elrendelte. Az erre vonatkozó terjedelmes véghatározatot a főispán már elkészítette s az most van kézbesítés alatt.

* **Közigazgatási ülés.** Nagyváradi város közigazgatási bizottsága ma, február 1-én délután 3 órakor tartja rendes havi ülését.

* **Urek Mária-kongregációja** ma este kivételesen 6 órakor tartja összejövetelét. Vita estély.

* **Az amnesztia.** A nagyváradi törvényesek által ellátottak közül az illetékes hatóságok összesen hat esetben javasolták megkegyelmezést az igazságügyminiszternél, köztük az ismert Mladin korezmáros ügyében, aki Hámory László képviselőre rálért. Ezenkívül most egyesek folyamodnak királyi kegyelemért, akiknek kérvényei szintén illetékes helyre terjesztetnek fel.

* **Nyugalomba helyezés.** Mint értesülünk Bodó Pál dr. törzsvost nyugdíjazták.

* **A Kath Népszövetség vetítőestélye pénteken lesz.** E hó 2-án pénteken, az ünneplés delutánján este 5 órakor vetítő előadást rendez a Kath. Népszövetség a Kath. Kőr Szent László termében. Az estélyen gyönyörű mozgóképeket mutatnak be. A műsor a következő:

- Háborus híradó.
- A varázsfonál.
- Párbeszéd asszonyok. (Humoros.)
- A beksangyal. (Működ.)
- Regényes tájak (Tern)
- A 30 éves háboru hőse. (Katonai dráma.)
- Megkerült gyémántgomb. (Humoros)
- A besugó eseléd. (Humoros.)

* **Könyöradományért esedezik** egy 62 éves nagybetege asszony, aki már hónapok óta ágyban fekvő beteg, teljesen elhagyatva. Címe: Ujvári Eszter Keresztutca 6. szám.

* **Signum laudis.** Bányay Lejos, a 307. népfelkelés ezredbe beosztott 4-es honvédhadnagyot bátor magatartásáért a Signum laudissal tüntették ki. — Karácsony József, a 307. népfelkelés ezredbe beosztott 4-es honvéd hadnagy újból kiűntette magát a harctéren s a Signum laudist kapta. Karácsony József hadnagyot már korábban nagy és kis ezüst vitézségi éremmel tüntették ki.

* **Ítélet a Bock ügyben.** Emlékeztetés, hogy Bock Sándor kezelőbiztost öngyilkossá tett, mert a katonai kinevezést megakadályozta. Az esetben vizsgálat indult meg ennek első eredménye, hogy Gómory Géza hadnagyot 20 évi fogságra ítélték.

* **Eledő** egy nagyon szép régi eszternyefa ebédőszekrény! Megtudható a cím a kiadóhivatalban.

Hányan vonultak be a bíróságoktól? A nagyváradai törvényszék bírói karából 9-en teljesítettek hadiszolgálatot. A kezelőszemélyzetből 90-en vannak a harcúterén.

Szeszhiány miatt terjed a himlő. A székelyhídi járás főszolgabírája tegnap átiratilag fordult a megye alispánjához a járásban levő szeszhiány megszüntetése érdekében. Elpanaszolja a főszolgabíró, hogy ipari célokra feltétlenül szükséges szeszt egyáltalában nem lehet kapni, aminek az is szomorú következménye, hogy járásában a himlőjárványt nem lehet leküzdeni, mert a Bakovszky féle fertőtlenítőt denaturált szesz nélkül nem lehet működésbe hozni. Sürgős intézkedést kér.

Ertesítés. A nagyváradai Hitelbank Rt. Takarékos és Segélyszövetkezet XII ik évtársulatának kifizetése f. hó 15-én megkezdődtek.

Köhögés, hurut, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású szer a Farkas féle hurut szelvényke. Ára 1 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Tejkonzerv is kapható.

Megvettem egy nagy mennyiségű
eredeti berlini szabású finom, szőcs és
silkos mellfűzőt
és azokat igen szolid áron bocsájtom
nagybecsű vevőim rendelkezésére.
Kesztenbaum Juliska
füzőszalonja Nagyvárad, Rákóczi-ut 6 sz.

Gyönyörű rózsás arc a nő leg szebb dísz. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO krémét és szappant használja melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát elhárítja a ráncokat, szeplőket, mitesszereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Rimanóczy-palota.

A Polgári takarékos és segélyszövetkezet 19. évtársulatának törzsbetétjei a ránc első osztálékkal együtt e hó 29-től kezdve kifizettettek.

K. u. K. Reservespital in Nagy-Várad
A csász. és kir. csapatkórházban irodakezelők és nap számosnők felvétetnek. Jelentkezni lehet ezen kórházban I. em. 34. számú ajtó.

Magánfőző iskola Olasziban. Február hó 1-én magán uránázati főzőiskola nyílik, hol urileányok a mai háborús főzésben oktatást nyernek. Egy kurzus három hónapig tart, tandíj 10 kor. hívonta Tanítás kívánatra német nyelven is folyhat. Bírálóok Uri-utca 15. II. em. 1. ajtó, mindennap délután 9-12-ig, hol felvilágosítást is lehet nyerni. A mai időben annyira hasznos ismeretülára külön is felhívjuk olvasóink figyelmét.

Felcsúszó NOKIA biztos szer. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

Megfagyott szélből kivörösödött arc, orr, kéz ápolására és foharításra gyors és biztos hatású a Harmatlej krém és hozzávaló szappan. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Telefon 13-02.

SZÍNHÁZ.

Heti műsori

Csütörtök: Lili.
Péntek délután: Csokoládé katona.
Péntek este: Obsitos.
Szombat délután: Nebántsvirág. (Vajnovszky Vilma felléptével.)
Vasárnap délután: Négy a kislány.
Vasárnap este: Mágna Miska.

Csütörtöktől — vasárnapig.

A hét műsora.

Csütörtökön egyik bájos, parádés szerepében lép a közönség elé Sz. Zsigmond Anna, aki Lili-ben mindig újból és újból meghódítja a maga közönségét.

Pénteken este az Obsitos kerül színpadra, amely lehetővé teszi, hogy Bihari Sándor, a kitűnő, közkedvelt énekes egyik legjobb szerepében léphessen fel.

Szombaton az Asszonyfaló, a címszerepében Sik Rózsával és a fő női szerepében Sz. Zsigmond Annával tölti be a műsört.

Mikor bemutató előadás volt a Sziliget színházban a Mágna Miska, akkor ennek a premiernek a sikeréből oroszlan-rész jutott Bihari Sándorak, aki vasárnap este újból elénk állt azt az oly nagy sikert elért dalt: A nő szívet ki ismeri?... .

Külön fejtetést kell szentelni a hét műsorában a délutáni előadásoknak, amennyiben a hétben három délutáni előadást rendez a színház. Így pénteken, február 2-án délután a Csokoládékatona kerül színpadra, szombaton délután Vajnovszky Vilma lép fel a Nebántsvirág címszerepében, míg vasárnap délután a Négy a kislány, a Schuberer operette kacagtató paródiája töltötte be a műsört.

Főszerkesztő: **DR. KRÜGER ALADÁR**
Felelős szerkesztő: **K. PAPP KÁROLY**

Meghívó.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet f. év február hó 11-én délután 4 órakor saját helyiségében (Szállási Dzsó-utca 5. sz. a.) tartja a II. évtársulat felszámoló és az V. évtársulat megalakuló

rendes közgyűlését,
melyre a tisztelt tagokat ezennel meghívja
az igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése a felfoszló II. évtársulat üzlet eredményéről.
2. A II. évtársulat zárom rögének megállapítása, a nyereség felosztása, kapcsolatosan a felmentvény megadása.
3. Alapszabály módosítása.
4. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagok megválasztásának helyének betöltése.
5. A közgyűlést megelőzőleg 3 nappal az elnökséghez írásbelileg előterjesztett esetleges indítványok.
6. Az V. évtársulat megalakítása.

JEGYZET: A tagok névsora és a mérleg, betekintésre a hivatalos helyiségben kifüggesztvük.

VIGADÓ mozgószínház
Csütörtökön
Az amatőr dráma 4 felv.
Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppalapon 3 órakor és hétköznapokon 5-kor.

URANIA mozgószínház
Csütörtökön
A fogadás történet 3 felv.
Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppalapon 3 órakor és hétköznapokon 5-kor.

APOLLÓ mozgószínház
Csütörtökön
A világ vége regény 5 felv.
Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppalapon 3 órakor és hétköznapokon 5-kor.

Heti árjegyzék:

- China ezüst kenyér kosár fogóval . . . 4 K
- China ezüst cukor tartó fogóval . . . 4 K
- China ezüst vaj tartó fogóval . . . 4 K
- China ezüst cukor kosár fogóval . . . 4 K
- China ezüst gyümölcs állvány tállal . . . 4 K
- China ezüst dohányzó készlet tálcával . . . 4 K
- China ezüst gyümölcs kosár színezve . . . 4 K
- Alpaca torta állvány majolika betéttel . . . 4 K
- Alpaca kenyér kosár majolika betéttel . . . 4 K
- China ezüst talpas gyümölcs állvány . . . 10 K
- China ezüst talpas állvány színes üveggel . . . 5 K
- Majolika vizes kancsó színezve . . . 5 K
- Majolika készlet tál 6 tányérral színezve . . . 5 K
- Majolika virágváza roccoco színezve . . . 4 K
- Likör készlet tálcával aranyozva 6 személy . . . 4 K
- Vizes készlet színes aranyozással 6 személy . . . 4 K
- Boros készlet színes aranyozással 6 személy . . . 4 K
- Sörös készlet színes aranyozással 6 személy . . . 4 K
- Mosdó készlet fayence színes felszerelve . . . 10 K
- Gyermek mosdó készlet színes felszerelve . . . 10 K
- Cigaretta ezüst készlet felszerelve . . . 10 K
- Fűszer készlet felszerelve állvánnyal . . . 10 K
- Teás készlet színes aranyozással 6 sz. . . 12 K
- Kávés készlet színes aranyozással 6 sz. . . 12 K
- Mocca készlet színes aranyozással 6 sz. . . 12 K
- Ebédlő készlet színes aranyozással 6 sz. . . 30 K
- Ebédlő kész. sz. aranyozással Roccoco 6 sz. . . 40 K
- Ebédlő kész. sz. aranyozással Roccoco 12 sz. . . 80 K

Évőeszközök, kávé felszerelések, vendéglői berendezések.
Répkerepezés, ablak üvegezés gyorsan és pontosan előnyös árban készül.

Eladás nagyban és kicsinyben.

KOMLÓS TESTVÉREK
üveg nagykereskedés
Zöldfa-u. 13. Telefonszám 372.

Mindenféle vidéki megrendeléseket a zonnal szállítunk.

Telephon 92. sz.

Alabástrom szappan

legjobb és legtisztább anyagokból készül, kitűnően habzó, igen tartós, teljesen lugmentes finom szappan kellemes illatánál fogva általánosan elvan terjedve

1 db ára 3 kor. 50 fillér.

EMIR

keleti hajfestő

legszebb fekete, vagy barna színre fest néhány perc alatt minden haját, bajuszt és szakált. Teljesen ártalmatlan. Használata egyszerű és a festés igen sokáig tart. Óvakodjunk utáztatoktól csak EMIR névvel ellátott dobozokat fogadjunk el.

1 készlet ára 3 kor. 50 fillér.

Ha szeplőjétől és pattanásoktól meg akar szabadulni, ha üde, friss arcot akar, úgy használjon

alabástrom arczerémet

kétféle minőség van forgalomban nappali és esteli használatra

1 tégely ára 1 kor. 30 fill.

Fenti szerek kaphatók;

NÉMETH PÁL

„Arany Kereszt”
gyógyszertárában.

Nagyvárad, Szent László-tér.
(Városháza mellett)

FACIPÓ-GYÁR

Haas Lipót

LINOLEUM

NAGYVÁRAD

RÁKÓCZI-UT 5. SZÁM.

Cipőfelsőrész bőrből,
talp és sarok fából.

Nagyság: 27-28, 29-35, 36-39, 40-48.
Ár: 14.-, 16-70, 19-40, 24.-K.

DETAIL

ENGROS

IZSAK LIDIA elsőrendű fűzőszalon

Nagyvárad)

Park-szálloda

Nagy Sándor-u. 1.

alattában.

Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyenes tartók, melltartók és háskötőkben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk Szigligeti színház művészainak egyéni szállítójá.
:: Telefon 11-53. ::

Ingatlanok eladása és vétele.

Intézetünkönél ház és egyéb ingatlanok eladása és vétele dolgában több bejelentés történt. Felhívjuk tehát azokat, akik házat vagy más ingatlant

venni vagy eladni

akarnak, hogy ebbeli szándékukat intézetünkönél haladéktalanul

jelentsék be,

mert kitűnő összeköttetéseinknél fogva esélyesen a leggyorsabban és legkedvezőbbben ki tudjuk elégíteni.

Az ingatlan átadások lebonyolítása érdekében szükségeseleg előnyös kölcsönökkel is foglalkozunk.

Ujvárosi Takarékpénztár r. t.
Nagyvárad, Szent-László-tér 5.

Ő csász. és Apost. kir. Felségének

legfelső felhatalmazása folytán

44. CSÁSZ. KIR. ÁLLAMSORSJÁTÉK

polgári jótékony célokra.

Ezen sorsjáték 21.146 készpénz nyeresémet tartalmaz, 625.000 kor. összértékben.

A főnyeremény **200.000** korona.

A húzás nyilvánosan Wierben, 1917. február 22-én fog megtartatni.

Egy sorsjegy ára **4** korona.

Sorsjegyek Wierben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vordere Zollamtstrasse 5. sz. sz. a. m. kir. lottóvédelmi igazgatóságánál Budapest. IX. ker. Fővámbáz, továbbá a lottógyűjtődékekben, dobánygyűjtődékekben, vasutaknál, adó-, posta- és távírdabivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktérvek sorsjegy vételek részletei a következőkben közölve vannak.

A csász. kir. államsorsjátékok vezérigazgatóságától.
Jótékonycélu sorsjátékok osztálya.